

Themadienst eeuwig leven, zondag 27 november 2005 (eerste in een serie van twee over de christelijke hoop)

Zingen: Psalm 68:7

Stilte-votum-groet

themastelling

Zingen: Gezang 290:1,4,5,6

Gebed

Lezen OT: aangegeven teksten op stencil

Zingen: Psalm 73:9,10

Lezen NT : aangegeven tekst en op stencil

Zingen: Gezang 217

Preek

Zingen: Apostolische geloofsbelijdenis

Collecte

Gebeden

Zingen: Gezang 460:1,4,5

Zegen

Gelezen teksten uit het Oude Testament

Genesis 25

7 Abraham leefde honderdvijfenzeventig jaar.

8 Hij stierf in gezegende ouderdom; na een lang leven blies hij de laatste adem uit en werd hij met zijn voorouders verenigd

Psalm 88

11 Doet u aan doden wonderen,

staan schimmen op om u te loven? sela

12 Komt uw liefde in het graf ter sprake
of uw trouw in de afgrond?

13 Weet men in de duisternis van uw wonderen
of van uw weldaden in het land der vergetelheid?

Jesaja 26

19 Jullie doden zullen herleven, de lijken opstaan.

Ontwaak, jullie daar in het stof, en jubel!

Uw dauw is een dauw die leven geeft,
de aarde brengt haar schimmen weer tot leven.

Prediker 12

1 Gedenk daarom je schepper in de dagen van je jeugd-voordat de slechte dagen komen en de jaren naderen waarvan je zegt: In deze jaren vind ik weinig vreugde meer.

2 Voordat de zon verduistert, de sterren en de maan niet langer stralen,
de lucht ook na de regen grauw van wolken wordt.

3 De dag waarop de wachter trillend voor het huis staat, de soldaten kromgebogen voortgaan,

de maalsters langzaam verdwijnen, de vrouwen uit het venster staren en een schaduw lijken.

4 Wanneer de deuren naar de straat worden gesloten, de molen geen geluid meer maakt, het fluiten van de vogels ijl van toon wordt, wanneer hun lied versterft.

5 Je durft geen heuvel te beklimmen, de weg is vol gevaar. De amandelboom behoudt zijn wintertooi, de sprinkhaan sleept zich voort, de kapperbes droogt uit.

Een mens gaat naar zijn eeuwig huis, een klaagzang vult de straat.

6 Voordat het zilverkoord wordt weggenomen, de gouden lamp gebroken, de waterkruik in stukken valt, het scheprad bij de put wordt stukgebroken.

7 Wanneer het stof terugkeert naar de aarde, weer wordt zoals het was, wanneer de adem van het leven weer naar God gaat, die het leven heeft gegeven.

Daniel 12

1 In die tijd zal Michaël opstaan, de grote vorst, die de kinderen van je volk ter zijde staat. Het zal een tijd van verdrukking zijn, zoals er niet geweest is sinds er volken bestaan. In die tijd zal je volk worden gered: allen die in het boek zijn opgetekend.

2 Velen van hen die slapen in de aarde, in het stof, zullen ontwaken, sommigen om eeuwig te leven, anderen om voor eeuwig te worden veracht en verafschuwd.

3 De verlichten zullen stralen als het fonkelende hemelgewelf, en degenen die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altijd.

Teksten uit het Nieuwe Testament

Lucas 20

34 Jezus zei tegen hen: 'De kinderen van deze wereld huwen en worden uitgehuwelijkt,

35 maar wie waardig bevonden is deel te krijgen aan de komende wereld en aan de opstanding van de doden, huwt niet en wordt niet uitgehuwelijkt.

36 Zij kunnen ook niet meer sterven, want ze zijn als engelen en ze zijn kinderen van God omdat ze deel hebben aan de opstanding.

37 Dat de doden opgewekt worden, dat heeft ook Mozes al duidelijk gemaakt in de tekst over de doornstruik, waar hij spreekt over de Heer als de God van Abraham en de God van Isaak en de God van Jakob.

38 Hij is geen God van doden, maar van levenden, want voor hem zijn allen in leven.'

1 Corinthe 15

20 Maar Christus is werkelijk uit de dood opgewekt, als de eerste van de gestorvenen.

21 Zoals de dood er is gekomen door een mens, zo is ook de opstanding uit de dood er gekomen door een mens.

22 Zoals wij door Adam allen sterven, zo zullen wij door Christus allen levend worden gemaakt.

2 Corinthe 5

7 We leven in vertrouwen op God; wat komen gaat is nog niet zichtbaar.

8 We blijven vol goede moed, ook al zouden we ons lichaam liever verlaten om onze intrek bij de Heer te nemen.

Filippenzen 1

21 Want voor mij is leven Christus en sterven winst.

22 Als ik blijf leven, kan ik vruchtbaar werk doen, maar toch weet ik niet wat ik moet kiezen.

23 Ik word naar twee kanten getrokken: enerzijds verlang ik ernaar te sterven en bij Christus te zijn, want dat is het allerbeste;

24 anderzijds is het omwille van u beter dat ik blijf leven.

Inleidend woord Het eeuwige leven

Iemand heeft het leven op aarde eens vergeleken met de reis die een vogel maakte in een doorzonkamer.

Ons aardse leven is in verhouding tot de eeuwigheid dan net zo kort als de vlucht van een vogel door zo'n kamer, het ene raam in en het andere uit. Buiten kan de vogel echt leven, dan is hij in zijn element, terwijl hij binnen maar even rondfladdert. Is dat de mensen die maar 'even' op aarde is en in de eeuwigheid zich in zijn element voelt?

Is het menselijk leven inderdaad maar 'even'? De echoput antwoordt op het woord 'leven': 'even, even, even...' Leven is maar even.

En ben je na het sterven in je element net als de vogel buiten de kamer dat is? De echoput antwoordt op het woord 'sterven': 'erven, erven, erven...' is sterven het eeuwige leven (be) erven

Wat is christelijke hoop?

Wij zoeken het antwoord niet in de echoput, niet bij mensen met bijna dood-ervaringen (hoe waardevol die ook zijn), niet bij mensen die de doden raadplegen, de spiritisten (die weg is ons niet geboden), maar in de Bijbel.

Een christen is aangewezen op wat de bijbel hem/haar aanreikt. Daar baseert hij/zij zijn geloof op. En daar willen we ons in verdiepen.

Thema is 'de christelijke hoop'. In twee delen: vanmiddag over 'eeuwig leven' en volgende week over (laatste) oordeel (eeuwige) straf en hel

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Aanvankelijk worden in de oudste delen van de Bijbel nog niet veel gedachten geuit over de dood en daarna, het eeuwige leven.

Een mens aan zijn eind stierf, werd begraven, en als zijn vlees verteerd was werden de botten verzameld en die werden toegevoegd aan de botten van je voorouders. Zo werd je verenigd met je voorouders in een wat men noemt een knekelhuis. Dat lezen we bij Abraham

Sterven werd als een soort slapen gezien; de oudste voorstellingen in de Bijbel kennen het verblijf van de gestorvenen in een soort schimmenrijk waar alle geestelijke activiteit ontbreekt.

Psalm 88:13 spreekt daarvan als over het land der vergetelheid.

Dat er in het oude Israël niet zoveel aandacht was voor het leven na de dood, kan te maken met een reactie op de soms uitvoerige voorstellingen van de volken van rondom.

Die 'fantaseerden' er lustig op los als het ging om een leven na dit leven met doodscultussen en al

De Farao's van Egypte, die werden begraven met hun hele huishouding, - bezittingen en dienaren-!, je kunt in de bouwwerken kijken en in de geschriften hele verhalen lezen over hoe men dat zich voorstelde.

Maar in het oude Israël was men veel soberder en concentreerde men zich vooral op het leven hier en nu en de toekomstverwachting die men had was de toekomst van het eigen volk.

Toch leefde wel deze vraag: 'zal de God die trouw is en je leven leidt, daar met je dood een punt achter zetten, of reikt zijn trouw tot over de dood heen?

Het antwoord is dat Hij je niet los laat en blijft kennen.

Daarom zijn er teksten die spreken over God die je in heerlijkheid opneemt (Ps. 73:24).

En in Prediker 12 lezen we over de mens, wiens lichaam weliswaar aftakelt en wederkeert tot stof, maar wiens adem/geest weer naar God gaat.

Ja, je leest zelfs aan de rand van het OT, in het boek Daniël, dat de belijdenis van een komende opstanding der doden wordt uitgesproken: 'velen die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken om eeuwig te leven; ze zullen fonkelen als het hemelgewelf. (Dan, 12:2)

En ook Jesaja roept uit: 'Jullie doden zullen herleven, de lijken opstaan. Ontwaak, jullie daar in het stof, en jubel!' (Jes 25)

Deze gedachten in het Oude Testament van een komende opstanding uit de doden worden door Jezus later ook gelegitimeerd in Lucas 20.

Hij zegt daar: Dat de doden opgewekt worden is zelfs Mozes al duidelijk gemaakt; God is geen God van doden, maar van levenden, want voor hem zijn allen in leven.'

Het Nieuwe Testament laat ons dan zien dat er goede grond is deze opstanding der doden ook te verwachten, want Jezus is uit de doden opgestaan als eersteling van een grote oogst, d.w.z. velen zullen Hem volgen.

Die opstanding mag je heel concreet, heel lichamenlijk verstaan.

Maar dan wel een concreetheid en lichamenlijkheid die je niet moet verwarren met ons sterfelijke lichaam.

Je kunt je dat het beste voorstellen aan de hand van de verhalen van de Opgestane Jezus.

Enerzijds lezen we dat de Opgestane Heer vis en brood at voor de ogen van zijn discipelen en dat Hij herkenbaar was aan zijn kruiswonden. Hij was dus Dezelfde.

Maar anderzijds was Hij ook ander; Hij had lichamenlijkheid van een andere substantie: Hij kon plotseling verschijnen en zelfs komen door gesloten deuren en muren heen.

Jezus had zijn verheerlijkt lichaam, of geestelijk lichaam (beheerst door de Geest).

Dankzij wat er met Jezus is gebeurd mogen ook wij geloven in de opstanding der doden.

Hoe je je dat voorstellen moet? Hoe God al die vergane lichamen in de aarde, de zee en het vuur tot leven brengt.?

Het is onvoorstelbaar!

Maar ik vind het ook onvoorstelbaar dat ik via een aanslag op het toetsenbord van mijn pc informatie kan geven aan mijn printer om letters die op mijn scherm staan af te drukken.

Zou je je dat zo kunnen voorstellen: dat God mijn genetische code gebruikt om daaraan informatie te geven zodat mijn 'lichaam'/bestaan georganiseerd kan worden op nieuwe wijze?

Onvoorstelbaar, ja natuurlijk! Maar aan de hand van een voorbeeld toch ook weer niet gek?

Een andere vraag: die opstanding der doden, die is helemaal aan het einde der tijden, bij de voleinding.

Maar waar ben ik nu na mijn dood, of zoals prof van Niftrik het onder woorden bracht: waar zijn onze doden? Je man of vrouw, ouders, kind...

Wel, ik denk niet dat zij aan het wachten zijn op de voleinding zoals wij dat hier op aarde doen.

Ik denk dat zij die ons zijn voorgegaan nu al deel hebben aan de voleinding en de opstanding. Ook dat klinkt vreemd. Maar Gods klok is niet onze klok

Ik zal het trachten uit te leggen.

Als iemand sterft zeggen we soms: Die is uit de tijd. Dat is een wijze uitdrukking.

In de eeuwigheid is er namelijk geen tijd en sterven is eigenlijk je ogen sluiten en dan weer open doen en direct deel krijgen aan de voleinding en de opstanding.

Toen een stervend kind aan kanker haar moeder vroeg: 'mama duurt het lang voordat we elkaar zien?', toen antwoordde mama: 'wees niet bang, ik ga met je mee; als jij je ogen sluit dan tel je maar tot drie en dan kom ik en papa en je broertje. We zullen er allemaal tegelijk zijn'.

Zoiets klinkt onvoorstelbaar, maar wel troostvol.

Wij kunnen als sterfelijke mensen niet bevatten dat dood en voleinding samenvallen.

Voor ons gevoel moet er nog een tijd tussen zitten, maar een 'tussentijd' kent men daar niet.

Als je sterft ga je de eeuwigheid binnen, een wereld zonder tijd, zonder dag en nacht.

En vandaar dat in de bijbel de beelden over elkaar tuimelen: de ene keer gaat het over een hemel waar de gestorvenen zijn en een andere keer over een nieuwe schepping

De ene keer is er al een oordeel na je dood zoals bij de rijke en de arme Lazarus en de andere keer wordt dat geplaatst bij de voleinding.

Alleen dit is zeker voor wie gelooft: je verdwijnt niet uit Gods aandacht na je sterven.

God is de God van Abraham, Izaak en Jacob, een God niet van doden, maar van levenden (Marc. 12:26) Voor Hem leven zij allen (Lc.20:38)

De moordenaar aan het kruis krijgt van Jezus te horen: 'heden' zul je met mij in het paradijs zijn (Lc 23:43)

En Paulus kan zelfs zeggen: ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn, of hij spreekt over het 'bij de Here je intrek te nemen' (2 Cor. 5:8)

Ergens anders: Het zij wij leven, hetzij wij sterven, wij zijn van de Heer (Rom 14:8)

Nee, de Bijbel geeft ons geen reportageverslagen en filmmateriaal.

Het zijn verschillende termen die het leven na de dood omschrijven: 'Abrahams schoot' zoals bij de arme Lazarus, 'paradijs' zoals bij de moordenaar aan het kruis, het 'huis met de vele woningen', zegt Jezus en Paulus heeft het over een 'met Christus' zijn... en weer andere beelden spreken van het nieuwe Jeruzalem, nieuwe hemel en nieuwe aarde, nieuwe schepping, opstanding der doden.

Orgelspel

Maar de eeuwigheid: hoe moeten we ons die voorstellen? Waar is die? Waar is de hemel, de plaats waar God is met zijn engelen?

Vroeger was die vraag natuurlijk makkelijk te beantwoorden zeggen mensen toen dachten ze nog dat de aarde plat was en dreef in een oerzee en daaronder was dan het dodenrijk en daarboven de hemel met sluizen voor water, en daarboven weer de sferen van engelen en van God.

Dus: vroeger was de hemel letterlijk 'boven'.

Maar sinds Joery Gagarin in zijn ruimteschip geen hemel is tegengekomen met God erin werden we ons ervan bewust dat de aarde een bolletje is in een misschien steeds meer uitdijend heelal.

Maar waar is die hemel dan? Die eeuwigheid? Is die wel boven.

Nee, niet boven de dampkring, maar wel 'boven', in de zin van: die gaat boven mijn pet.

De hemel is niet een ruimte die we met een raket kunnen bereiken, maar eerder een andere dimensie die wij met onze aardse beperkingen niet kunnen zien, maar misschien in wezen vlakbij is.

Een voorbeeld: Soms zeggen mensen wel eens als iemand gestorven: hij/zij is het hoekje om.

Daarmee zeggen we eigenlijk dat diegene in een wereld is die niet ver is (om de hoek), maar die zich aan onze directe waarneming onttrekt (niet zichtbaar omdat het om de hoek is).

Er zijn dingen die wij niet kunnen zien, maar die er wel degelijk zijn.

U ziet bijvoorbeeld nu met uw ogen ook maar een klein deeltje van de werkelijkheid, het zichtbare licht.

Maar er zijn ook onzichtbare radiostralen, microgolfstralen, infraroodstralen, rontgenstralen, gammastralen, UV stralen. Dat weten we d.m.v. apparatuur waarmee we metingen kunnen verrichten,

De werkelijkheid is dus veel groter dan wij kunnen zien, zeggen wetenschappers.

Maar in feite zegt de Bijbel dat ook. Er is een andere dimensie, die van God.

En zo af en lezen we ook van mensen, die een glimp opvingen van de 'overkant'.

Zoals bijvoorbeeld in dat mooie verhaal in 2 Koningen 6: Samaria was omsingeld door de Arameeërs en toen zag de knecht van Elisa wat door anderen niet werd opgemerkt: een leger engelen en hij zei 'zij die bij ons zijn zijn talrijker dan zij die bij hen zijn'.

Verschuiving van engelen, Mozes en Elia op de berg met Jezus, Paulus met zijn dromen en visioenen...als je dat alles wegschraapt houd je niet veel bijbel meer over.

De Bijbel is een boek dat een dimensie meer veronderstelt dan onze gemiddelde westerse waarneming van de werkelijkheid. Die kun je met reden een blikvernaauwing noemen.

Nee, de Bijbel is niet geïnteresseerd in het geven van precieze informatie daaromtrent.

Dat wordt in buitenbijbelse geschriften veel gedaan, daar wemelt het van speculaties over engelen, dromen, etc. terwijl de Bijbel in dat opzicht sober is.

En als de Bijbel daar over spreekt wordt er meer in beelden en symbolen over gesproken.

Zo spreken de profeten van het Oude Testament ook over de grote toekomstverwachting: bij hen is het een agrarische samenleving waar iedereen onder zijn wijnstok en vijgenboom zit, maar in het laatste bijbelboek Openbaring is het een stad met een groen hart met poorten van parels en straten van goud. Dat is niet letterlijk bedoeld, maar om aan te geven hoe uitbundig en vol heerlijkheid die wereld zal zijn.

Het is een wereld die eerder omschreven kan worden met wat het in elk geval niet is dan dat er gezegd wordt wat het wel is: geen tranen, geen dood, geen rouw, geen moeite, geen geklaag...

Je kan je er geen voorstelling van maken als sterfelijk mens.

Een verhaal maakt dat duidelijk.:

Larven die leefden in het water snaptten niet waarom iemand uit hun groep nadat hij langs de stengels van de lelie omhoog was gekropen niets van zich liet horen. Ze spraken af dat als er weg ging de anderen werden terug geseind. Maar toen een van hen aan het wateroppervlak kwam en veranderde in een prachtige libel kon hij zijn belofte niet houden. Hij gluurde naar zijn vrienden in het water, maar begreep toen pas dat -als ze hem konden zien- zij er niets van begrepen als hij het wilde uitleggen

Die libel was weliswaar die larf, maar zo onvoorstelbaar anders geworden.

Het is niet uit te leggen.

Dat is een Bijbelse gedachte: in de eeuwigheid zal ik bewaard worden, maar dan anders, met goddelijke glans omgeven. Aan stervelingen kan je niet uitleggen wat het is.

En daarom is elk spiritisme dat meent met doden contact te kunnen hebben tot niets gedoemd.

Of er herkenning in de eeuwigheid zal zijn? Ook een moeilijke vraag.

We zullen 'Hem' herkennen zegt de Bijbel, maar waarom niet dat typisch menselijke van het 'elkaar herkennen'?

God zal wat Hij eenmaal tot aanzijn heeft geroepen toch niet vernietigen, maar toch tot volle ontplooiing willen brengen en waarom ook niet die menselijke herkenning?

Aan de andere kant, we moeten het niet al te menselijk maken, want het is wel een andere wereld: Jezus zegt dat er niet meer wordt getrouwd.

Of dat verdrietig is? Nee, want er wordt niets gemist, het is een wereld van intens geluk. We zullen niet alleen niets missen, maar ook niemand

Eeuwig leven: hoe meer je erover nadenkt, hoe verlegener je wordt.

Maar een ding is duidelijk: na mijn sterven val ik niet uit Gods aandacht, zegt de Bijbel.

Geloof het maar, geloof maar in Jezus, want met Hem heb je vaste grond in deze wereld en aan gene zijde.

Wie gelooft 'heeft' eeuwig leven zegt Jezus, wie gelooft is al gestorven, d.w.z. wie gelooft heeft de dood al achter de rug en het leven voor zich, ja, die mag geloven dat het beste nog moet komen.

De bekende prediker D.L. Moody zei tegen zijn gehoor: op een dag zullen mensen in de krant lezen dat Moody dood is. Geloof het niet. Op die dag zal ik meer leven dan ooit.

Ik wil besluiten met het volgende verhaal dat waar is gebeurd. Mattheus een pottenbakkende monnik uit Oosterhout had een medebroeder verloren. Leunend tegen zijn draaischijf vertelde hij aan een predikant die op bezoek was: ik zei vanmorgen nog tegen hem 'moed houden broeder, misschien schuif je vanavond aan bij het grote feestmaal van de Heer. Toen zweeg Mattheus en zei: 'wat hebben we eigenlijk een mooi geloof, vindt u ook niet? Er komt een moment dat je aanschuift bij het grote feestmaal van de Heer.

Amen